

ment, horaris de classes, etc., i aporten un interessant apèndix on transcriuen els programes de Geografia i Història per als diferents cursos.

Així doncs, el llibre que ara presento és una mostra exemplar del treball d'investigació que s'està duent a terme al País Valencià, on fa uns anys que proliferen els estudis d'Història local, com demostren les reunions d'historiadors per debatre temes locals en assemblees, simposis, congressos, etc., que han culminat fa poc amb la celebració a València del Col·loqui Internacional d'Història local *L'Espai viscut*, i les revistes i publicacions de tota mena arreu de la geografia valenciana. Publicació, en definitiva, que se suma a tot un munt més que es produeixen ara mateix, no sols al País Valencià, sinó arreu de tots els Països Catalans, on la Història local s'ha col·locat durant els últims anys en el primer pla de l'interès historiogràfic, igual que a la resta d'Europa.

VICENT S. OLMOS I TAMARIT

NOTES

1. *Economia Agrària i Història Local*, l'Assemblea d'Història de La Ribera, Sueca, 1980. Institució Alfons El Magnànim/Diputació de València, 1981, 442 pp.

2. Un panorama actual de la història local al País Valencià als *Plecs d'Història local*, 12, dins *L'Avenç*, 110 (Barcelona, desembre 1987): Agustí Colomines i Companys, «País Valencià: de la història general a la història local» (p. 177) i «Tres revistes locals valencianes i la Guerra civil» (pp. 190-191); Antoni Furió, «La Història medieval» (pp. 178-180); Enric Guinot, «La historiografia medieval al País Valencià» (p. 181); Antoni López Quiles i Vicent S. Olmos Tamarit, «La Història Moderna» (pp. 182-185); Vicent Salavert, «La Història local al País Valencià; l'Edat moderna» (pp. 186-187) i Joan Alcázar i Garrido, «La Història contemporània» (pp. 188-189).

3. *L'Escenari històric del Xúquer*, Actes de la IV Assemblea d'Història de la Ribera, l'Alcúdia, 1986. Eds. de l'Ajuntament de l'Alcúdia, 1988, 198 pp.

BACH, M.A. i PIÑERO, J.: **EL TERRITORI DE MANRESA A L'ANTIGUITAT. ESBÓS D'UNA POSSIBLE CENTURACIÓ ROMANA.** *Centre Excursionista de la comarca del Bages, Manresa, 1988, 77 pp.*

Aquesta obra, guardonada amb el Premi «Excursionisme» 1986, ens acostava a l'interessant problemàtica que susciten els estudis del territori d'època romana, tema encara tan verge en la investigació arqueològica catalana. El treball, concebut més com a recull de dades que no pas com a estudi minuciós, té com a virtut el replantejament dels estudis del món rural romà, sobre el qual a Catalunya hi ha una gran mancança d'obres de síntesi i interpretació. Els autors analitzen el poblament romà del Pla del Bages al voltant d'un topònim suggeridor, *Campo Bagas*, i proposen l'existència, dins el paisatge agrari romà, de molts tipus d'hàbitat que no es refereixen estrictament al concepte de vil·la romana, al qual recorren molts investigadors per tal d'establir generalitzacions estèrils. De tota manera, s'havien de posar en quarantena els seus resultats, ja que, malgrat que és una primera aproximació, presenta unes conclusions susceptibles de discussió i mancades del suficient rigor metodològic. És, però, una engrescadora via de recerca que cal començar a conèixer. A més, la vertiginosa degradació del paisatge agrari, accentuada en aquesta zona per la construcció de l'autopista Terrassa-Manresa, ha de ser un esperó estimulador d'aquest nou enfocament sobre l'antiguitat.

Isabel García Tròcoli

DOVELLA, REVISTA CULTURAL DE LA CATALUNYA CENTRAL. *Manresa, 1988.*

Amb data de desembre de 1988 ha sortit al carrer el número 29 d'aquesta revista que, en aquesta ocasió, és íntegrament dedicada a la història local. Sota el títol de «Arqueologia Industrial», el dossier central de la revista recull cinc articles sobre aquesta temàtica: en primer lloc, el professor Rafael

Aracil fa unes reflexions generals sobre el concepte d'arqueologia industrial; el també professor Josep Oliveras i Samitier parla del reaprofitament possible de la ja cèlebre fàbrica dels panyos de la Companyia de Pau Miralda de Manresa; Eduard Pujals escriu sobre la fàbrica del Clot del Moro, del terme de Castellar de N'Hug; Albert Benet i Clarà parla de la fàbrica vella de Sallent; i Josep Marín Soler escriu sobre la construcció de les barraques de vinya i les parets de pedra. A part, aquest número inclou un recull de fotografies inèdites dels carrillets de Manresa a Olvan i Guardiola de Berguedà, i de Guardiola a la Pobla de Lillet.

Complementen el número una ressenya de les recentment celebrades «Jornades d'Arqueologia Industrial» a l'Hospitalet de Llobregat, escrita per Rosa Serra; i dos articles, un de la professora Àngels Solà i Parera sobre els «indianos» de la comarca del Bages, amb atenció especial a Llogari Serra i Vilarmau, i un altre de Jordi Suades i Marigot sobre l'església de Sant Vicenç de Castellet (neoromànica del segle XIX). El número es clou amb una proposta d'itinerari per la Vall del Lord, al terme de Sant Llorenç de Morunys.

Per a més informació podeu escriure a l'Associació Cultural Dovella, c/ de la sabateria, 5, 08240-Manresa, o a l'apartat de correus 377 de Manresa).

Luís Virós i Pujolà

NOTICIARI

►Valls

L'Institut d'Estudis Vallencs ha organitzat un concurs de logotips per a la XXXV Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos, que se celebrarà a Valls l'octubre de 1989. Els originals s'hauran d'enviar a l'Institut d'Estudis Vallencs, c/ de Jaume Huguet, 1, 43800 Valls, abans del 15 de març. El premi pel logotip guanyador serà de 25.000 pts. Per a més informació sobre les bases i l'Assemblea d'Estudiosos truqueu a l'IEV, telèfon 60.06.60. La Fundació Ciutat de Valls, dins la Borsa d'Estudis Francesc Blasi,

convoca un projecte de treball històric d'investigació sobre la indústria d'adobar pells a Valls. Els interessats hauran de fer arribar el seu currículum, una fotocòpia del DNI i el projecte de treball a la Fundació Ciutat de Valls abans del 31 de març d'enguany. El treball, d'una extensió mínima de 300 fulls, haurà de ser realitzat abans del 15 de setembre de 1991. La dotació total de la borsa serà de 350.000 pts. La documentació s'haurà de trametre a la Fundació Ciutat de Valls, apartat de correus 145, 43800 Valls, especificant «Borsa d'Estudis Francesc Blasi».

La mateixa Fundació Ciutat de Valls, dins dels Premis Rodon-Giró, atorgarà quatre premis a treballs històrics inèdits sobre els temes següents: una cooperativa agrícola de la comarca, el General Masgoret, una notícia sobre arqueologia de l'Alt Camp, Sant Llorenç i la Muntanya de la Vila de Valls. Els treballs, d'entre 20 i 25 fulls, junt amb una fotocòpia del DNI, hauran de ser lliurats a la Fundació Ciutat de Valls abans del 31 de març de 1990. La dotació total del premi serà de 140.000 pts. a repartir a parts iguals entre els quatre temes convocats. La documentació s'haurà de trametre a la Fundació Ciutat de Valls indicant «Premis Rodon-Giró».

ONES
JORNADAS
D'ESTUDIS
PENEDESENS
SITGES
2-3-4 DE JUNY DE 1989

►Sitges

Els dies 2, 3 i 4 de juny d'enguany se celebraran a Sitges les II Jornades d'Estudis Penedesencs. El termini d'inscripció finalitza el 30 d'abril. Per més informació: II Jornades d'Estudis Penedesencs, c/ dels Caputxins, 7, 1r. 08800, Vilanova i la Geltrú.

►Tribuna d'Arqueologia

El Servei d'Arqueologia de la Generalitat ha organitzat, com cada any, un cicle de conferències. Aquestes tenen lloc a l'Insti-

tut d'Estudis Catalans, carrer del Carme, 47, Barcelona, a un quart de vuit del vespre. Totes les conferències són el dimecres. A partir d'aquest desembre es podran seguir les següents: febrer 8, «La part senyorial de la vil·la romana de Vilauba (Camon, Pla de l'Estany)»; febrer 22, «Darreres investigacions sobre la ciutat romano-visigoda de Valentia (València)»; març 8, «Darreres resultats de les excavacions a Empúries (L'Escala, Alt Empordà)»; març 29, «Les excavacions de 1987-1988 a l'Illa d'en Reixac (Ullastret, Alt Empordà)»; abril 12, «Un hàbitat de l'Edat del Bronze a la plana de Vic: l'Institut de Manlleu (Osona)»; abril 26, «Cadastres d'època romana en relació amb les ciutats de Tarragona, Ilerda i lesso»; maig 10, «Ciutat i camp en el món romà: les prospeccions a l'Ager Tarraconensis».

►Castelldefels
L'Ajuntament de Castelldefels organitza les 1es. Jornades d'Arqueologia del Baix Llobregat els dies 28, 29 i 30 d'abril de 1989. Les comunicacions es realitzaran per encàrrec o de comú acord amb l'organització. La data màxima de recepció de les comunicacions és el 17 de febrer. Les Jornades se celebraran a la Casa de Cultura de Castelldefels, carrer del Bisbe Urquinaona 17-21. Per a més informació truqueu a Alfonso López, Regidoria de Cultura, Ajuntament de Castelldefels, plaça de l'Església s/n, 08860 Castelldefels, telèfons 665 11 50 i 664 16 52.

►Alcover
Dins del *Butlletí del Centre d'Estudis Alcoverencs*, núm. 42, destaquem l'article de Josep M.T. Grau i Roser Puig: «Els monopolis del comú d'Alcover a finals del set-cents», pp. 6-17.

►Castellar del Vallès
La revista *Plaça Vella*, núm. 25, que edita l'Arxiu d'Història de Castellar, presenta els següents articles: J.M. Coll, E. Planas, «L'assentament Ibèric de la Malesa»; Gemma Perich, «La bruixeria i les bruixes de Castellar»; Gemma Perich, «Transcripció del procés de les bruixes de Castellar»; Joan Alsina, «Els Meca a Sabadell».

►Vilanova i la Geltrú
El Centre d'Estudis de la Biblioteca-Museu Balaguer va editar el segon número de la revista *Primera Edició*, que substitueix l'anterior *Butlletí*. El dossier central està dedicat al tema: La dona i el treball. Altres continguts són: L'assentament ibero-romà de Rarrò (campanya 1987): localització d'una ermita a Santa Lúcia; toponímia del barri de la Geltrú; i recull d'historiografia vilanovina (article publicat anteriorment a *Plecs d'Història Local*, núm. 15, juny 1988, pp. 230-233).

►Cervera
Dins la *Miscel·lània Cerverina*, núm. VI, publicada pel Centre Comarcal de Cultura, Cervera 1988, destaquem l'article de Max Turull: «Antoni Toldrà (notari del segle XIV) i la "Summa Rolandina"», pp. 27-51.

TRIA DE NOVETATS

Monografies generals

- Miquel S. Jassans: **Toponímia de Rasquera**, Grup Cultural Rasquera, Rasquera (Ribera d'Ebre), 1988.
- Maruja Arnau: **Els pobles giro-nins. Festes, història, costums, tradicions. III. La Comarca del Pla de l'Estany**. Aubert, Olot, 1988, 196 pp.
- Estudis sobre temes del Baix Empordà, 7 (1988). Sant Feliu de Guíxols, Institut d'Estudis del Baix Empordà, 1988, 214 pp.
- Quaderns de Vilaniu. Miscel·lània de l'Alt Camp 14, monogràfic dedicat a Francesc Español i Coll, Institut d'Estudis Vallencs, Valls, 1988.
- Lluís Buch: **Aproximació al creixement urbà de Salt**, Ajuntament de Salt, 1988, 168 pp.
- Josep Sinderu: **Gósol**, Diputació de Lleida, Ajuntament de Gósol, Edicions Tallaferro, Barcelona, 1988, 222 pp.
- Joaquim Novella: **L'Economia de l'Alt Penedès. Anàlisi i propostes d'actuació econòmica**, Caixa Penedès, 1988, 344 pp.
- A. Erra, X. Martí, R. Rial: **Descobrim la ciutat: Vic**, Eumo Editorial, Vic, 1988, 58 pp.
- Alícia Marcet: **Breu història de les terres catalanes del nord**, Llibres del Trabucaire, Perpinyà, 1988, 190 pp.
- Joan Bonet: **Ceràmica catalana - pietat popular - (Segles XV-XIX)**, Museu de Vilafranca del Penedès, 1988, 80 pp.

- Josep M. Ballarín: **Queralt, Rasos de Peguera**, Edicions de l'Albí, Berga, 1988, 146 pp.
- Antoni Pladevall: **Santa Maria de la Gleba, patrona de la plana de Vic. Història, art i tradició d'un santuari marià**, Montblanc - Martín, Barcelona, 1988, 172 pp.
- Montserrat Duran (fotografies Xavier Miserachs): **Josep M. Jujol a Sant Joan Despí. Projectes i obra 1913-1949**, Corporació Metropolitana de Barcelona, 1988, 102 pp.
- Josep Valls i Bofarrull: **Prats de Lluçanès. Resum històric**. Ajuntament de Prats, 1988, 142 pp.

Història antiga

- Ramon Miravall: **Tortosa, any zero**, Cooperativa Gràfica Dertosenca, Tortosa, 1988, 78 pp.

Història moderna

- Miquel Puig: **Les primeres companyies per a la fabricació de gènere de punt a Olot (1774-1780)**, Papers de l'Arxiu Casulà, núm. 19, Olot, 1988, 93 pp.

Història contemporània

- Josep Culebert: **Història del Grup Escolar «Joan Bruguera» 1908-1966**. Pal-verd, Girona, 1988, 323 pp.
- Xavier Pujadas: **Tortosa, 1936-1939. Mentalitats, revolució i guerra civil**, Cooperativa Gràfica Dertosenca, Tortosa, 1988, 324 pp.

Els *Plecs d'història local* són una iniciativa conjunta de: